

Het heiligenboek

Alexius Tom Zwaenepoel

Een legende uit de vijfde eeuw beschrijft het wonderlijke verhaal van een zekere Alexius. Hij is een verstandige, vrome en hulpvaardige zoon van een Romeins senator. Op zijn huwelijksdag verlaat hij vrouw en ouders omdat hij zijn leven in dienst van Christus wil stellen. Hij trekt naar het Heilige Land en vlucht naar Edessa. Hij verkoopt zijn bezittingen en verdeelt de opbrengst aan de armen. Zeventien jaar lang leeft hij als bedelaar en heremiet in een kerkportaal. De koster beschouwt hem als een 'heilige man', wat tot zijn verering leidt. Volgens een legende uit de tiende eeuw trekt Alexius via Turkije en de Balkan naar Rome. Als bedelend pelgrim verschijnt hij voor zijn vader. Hoewel die hem niet herkent, neemt hij hem uit liefdadigheid op. Zeventien jaar lang leeft Alexius op de harde stenen vloer onder de trap van zijn ouderlijke huis, dat meermaals door water wordt overspoeld. Ondanks veel lijden wacht hij geduldig. Wanneer hij stervende is, zoekt hij erkenning. In een brief schrijft hij wie hij is en wat hij heeft meegemaakt. Wanneer hij omstreeks 430 sterft, luiden alle klokken van Rome. Een visioen beweegt paus Innocentius I ertoe naar Alexius te gaan en de brief te lezen die zijn identiteit bekendmaakt.

Alexius' leven is een zoektocht naar heiligdommen. Hij verlaat het ouderlijke huis, trekt als pelgrim en bedelaar rond en keert terug naar huis. Zijn pelgrimstocht (leven) eindigt in zijn eigen huis. Niet toevallig betekent zijn terugkomst volgens een weerspreuk een zegen voor de natuur: „Als het op Alexius (17 juli) regent, is de oogst en vrucht gezegend.” Elk huis is een 'heilige plaats' die door ouders en kinderen wordt vereerd. Alexius' verhaal herinnert aan de parabel van de verloren zoon (Lucas 15, 11-32). Een zoon eist bij zijn vader zijn erfdeel op en verlaat het ouderlijke huis. Nadat hij al zijn geld heeft verbrast, gaat hij aan de slag als varkenshoeder. Wanneer er grote hongersnood heerst en hem zelfs varkensvoer wordt geweigerd, komt hij tot inkeer en keert hij terug naar huis. Zijn vader ontvangt hem liefdevol, ook na het vele verdriet dat hij hem heeft aangedaan.

In de parabel leidt de zoon een losbandig leven, Alexius leidt een 'heilig' leven. Hij dwingt met zijn armoedige bestaan aan een kerkportaal respect en bewondering af. In de parabel ziet de vader zijn zoon in de verte al aankomen, hij krijgt medelijden, rent op zijn zoon af, valt hem om de hals en kust hem. Voor Alexius is er geen

hartelijk welkom. Wanneer hij zijn vader om hulp vraagt, wordt hij niet herkend. Volgens de legende doet de bedelaar hem toch op de een of andere wijze aan zijn 'verloren zoon' denken. Dat medelijden leidt tot naastenliefde. Alexius krijgt onderdak. In de parabel wekt de terugkomst van de zoon wroeg op. De oudste zoon is verbaasd dat zijn vader een gemest kalf wil slachten omdat zijn jongere broer gezond en wel is teruggekeerd. Hem kwam nog nooit deze eer toe, ondanks jarenlange gehoorzaamheid. Alexius krijgt geen feestmaal bij zijn terugkomst. Met moeite krijgt hij enkele kruimels van de feesttafel. Hij is zijn identiteit als zoon verloren. In de Syrische legende uit de vierde of vijfde eeuw heet hij zelfs niet Alexius (helper, verdediger), maar gewoon 'man van God'. Hij is anoniem, een van de velen zonder naam of identiteit, 'zonder papieren', zonder sociale status, zonder toekomst. Kort voor zijn dood schrijft Alexius zijn naam nog eens op. Daarmee smeekt hij om erkenning, aandacht en leven.

De terugkeer naar het ouderlijke huis is in de middeleeuwen en de barok een geliefd thema in literatuur en muziekdrama. Dankzij oud-Franse, Italiaanse en Middelhoogduitse lyrische

bewerkingen kent het een grote verspreiding. In de schilderkunst wordt Alexius afgebeeld als pelgrim of bedelaar onder een trap. Hij is de patroonheilige van de armen, bedelaars, pelgrims en portiers.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

16 augustus, 18.55 uur, Canvas. *Le vote ne paie pas, prenons le fusil*, eerste aflevering van *They Were the Red Brigades*, Franse tweedelige documentaire uit 2011 over de *Brigate Rosse*, Italiaanse communistische terroristische organisatie in 1970 opgericht door studenten. Verteld door vier leden van het commando dat destijds premier Aldo Moro ontvoerde en vermoordde.

19 augustus, 19.30 uur, Canvas. *Great Sporting Rivalries*, documentaireserie over tot de verbeelding sprekende rivaliteiten uit de sportgeschiedenis. Vandaag *Real Madrid vs. Barcelona*.

19 augustus, 22.25 uur, Canvas. *Les murs de Dinant*, eerste deel van de tweedelige documentaire *Drie dagen in augustus 1914*, over de gruwelijkheden door het Duitse leger begaan aan het begin van de Eerste Wereldoorlog in België.

20 augustus, 20.25 uur, één. *Groenten uit Balen*, Vlaamse film uit 2011 naar het toneelstuk van Walter van den Broeck. 1971. In het arbeidersgezin van Jan Debruycker gaat het leven zijn gewone gang, tot een wilde staking uitbreekt in de fabriek waar Jan werkt. Hij moet noodgedwongen aan de staking deelnemen en het gezin komt in financiële moeilijkheden. Na negen weken staking zal het leven van de Debruyckers nooit meer hetzelfde zijn.

De vrome kudde

Doorzichtig Ingezonden door Reinhilde Van Aarschot

Hij trekt zijn jas aan en zegt tegen zijn vrouw:

– Schat, het is zo'n mooie avond. Ik wandel nog even door de wijk om een luchtje te scheppen.

Antwoordt zijn vrouw:

– Vergeet niet de ochtendkrant en het brood op de stoep mee te brengen als je weer thuiskomt.

Gelijkenis Ingezonden door Theofiel Gottlieb

Wat is de gelijkenis tussen een theaterdirecteur en een politicus na de verkiezingen? Ze behouden zich allebei het recht het programma te wijzigen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

stang	Sp. borrelhapje	schil- dersgerei	veldrijder	eenheid	naald- boom
↓		6	Germ. schrift- teken	↓	4
eirond	insect	schaak- stuk			Euro- peaan
↓	↓		8	titel	↓
leger- kamp	verkleurd	kever			
↓	2		gebied	scherp v.e. mes	hit van Clouseau
achter		7	loon- schaal		1
pl. in Senegal				5	deel v.e. celkern
↓			over- hellen		3
sterk stralend	berg op Kreta			een dus- ge- noemde	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
mineraal